

□

Mevrouw **Kamp** (VVD): Voorzitter! Waar de overheid ongevraagd de burger actief benadert inzake het maatschappelijk-medisch vraagstuk van orgaandonatie en vraagt of de burger liefst per omgaande aan de overheid kenbaar wil maken, wat na overlijden met de organen moet gebeuren, waarbij gekozen kan worden voor toestemming, bezwaar en de keuze aan de nabestaanden, eventueel zelfs op naam, en waar de overheid deze keuze van de burger centraal gaat registreren, is de VVD-fractie van mening dat de burger, die om hem moverende redenen de keuze niet kenbaar heeft gemaakt, geen donor is. Het gezwogen hebben moet gerespecteerd worden, ook door nabestaanden. Onze keuze is gebaseerd op de Grondwet, verwoord in artikel 11: de onaantastbaarheid en lichamelijke integriteit van het menselijk lichaam. Dit is een individueel afdwingbaar grondrecht, dat in beginsel blijft voortbestaan na het overlijden.

In onze visie kan inperking van artikel 11 slechts geschieden op basis van proportionaliteit, subsidiariteit en relevantie. De VVD-fractie is van mening, dat hier niet aan wordt voldaan. Van een mogelijk voorzien tekort aan geregistreerde keuzes wordt dit grondrecht op voorhand al ingeperkt, op basis van humanitaire overwegingen. Wij betreuren het dan ook zeer, dat ons amendement in dezen niet door de Kamer is overgenomen.

Voorzitter! Wij staan nu voor een zeer moeilijke politieke afweging. Na een lange periode van 25 jaar ligt nu een wetsvoorstel op orgaandonatie voor ons. Dit wetsvoorstel regelt veel meer zaken dan alleen het registreren van het beslissingsysteem. Ik denk hierbij met name aan de procedures rondom het vaststellen van de hersendood, het geven van donatie bij leven etcetera. Dit wetsvoorstel heeft alle aspecten rondom deze zaken op grondige en evenwichtige wijze afgewogen. Omdat mijn fractie het onverantwoord vindt, de huidige gebrekkige situatie te laten voortduren, zullen wij, alles tegen elkaar afwegend, het wetsvoorstel steunen.

□

De heer **Lansink** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Na een langdurige, bij tijd en wijlen pittige, maar veelal ook

zeer goede discussie ± ik doel vooral op de debatten die we deze week hebben kunnen voeren, ook met de bewindslieden ± staan wij nu voor de keuze om "ja" of "nee" tegen dit wetsvoorstel te zeggen. Wij zullen vol overtuiging "ja" zeggen, omdat dit wetsvoorstel vele zaken goed regelt. Dat één element, het element van de registratie, een gemengd systeem is geworden, doet niets af aan het belang van het wetsvoorstel. Wellicht kan het nog goed gaan werken ook. Ik heb mij met de fractie ingezet om te bekijken of wij varianten op een bezwaarsysteem zouden kunnen bereiken, maar dat bleek niet mogelijk. Dat doet echter niets af aan het belang van het wetsvoorstel, te meer omdat een aantal andere zaken zeer goed is vastgelegd en zelfs nog is verbeterd. Ik denk aan het uit het wetsvoorstel halen van de menselijke vrucht, aan de evaluatie en aan de aanscherping van de hersendoodcriteria. Wij zullen dus vol overtuiging "ja" zeggen tegen dit wetsvoorstel, in het belang van degenen voor wie het eigenlijk is bedoeld.

□

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fractie van de CD tegen het wetsvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over twee moties**, ingediend bij de behandeling van het **wetsvoorstel inzake de orgaandonatie (22358)**, te weten:

- de motie-Van Boxtel over de totstandkoming van verdeelcriteria in internationaal verband (22358, nr. 48);
- de motie-Van Dijke over het afzien van orgaanuitname bij bezwaren van nabestaanden (22358, nr. 49).

(Zie vergadering van heden.)

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

□

Mevrouw **Kamp** (VVD): Voorzitter! De fractie van de VVD zal de motie op stuk nr. 48 niet steunen, omdat zowel in de overwegingen als in het

dictum te sterk het accent wordt gelegd op overheidsverantwoordelijkheid en overheidsinvloed, zowel in nationaal als in internationaal verband.

Wat betreft de motie op stuk nr. 49 betreuren wij het dat het kabinet, hoewel in uitzonderlijke situaties, ruimte laat voor een subjectieve beoordeling door artsen, als gevolg waarvan zij kunnen afzien van donatie bij toestemming. In de motie wordt uitgesproken, deze door ons afgewezen ruimte zelfs te institutionaliseren. Het zal dus duidelijk zijn dat wij ook deze motie niet kunnen steunen.

In stemming komt de motie-Van Boxtel (22358, nr. 48).

□

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, D66, GroenLinks, de SP, het AOV, de Unie 55+ en de leden Van Wingerden en Verkerk voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Dijke (22358, nr. 49).

De **voorzitter**: Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de RPF, de SGP, het GPV en de CD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met de **Partiële herziening Planologische Kernbeslissing Nationaal Ruimtelijk Beleid in verband met de woningbouwlocatie Zenderpark (23950)**.

(Zie vergadering van heden.)

In stemming komt de PKB.

De **voorzitter**: Ik stel voor, de PKB goed te keuren.

Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks tegen dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.